

ActionAid Sverige

Antikorrupcionspolicy, vers. 4

Antagen av ActionAid Sveriges nationella styrelse 2025-11-19

Korruption är ett stort hinder för utveckling, då det bland annat underminerar demokratisk tillit, ekonomisk utveckling och tillgång till tjänster som är grundläggande för mänskliga rättigheter. Korruption drabbar flickor och kvinnor oproportionerligt mycket – både på ett personligt och samhälleligt plan. ActionAid verkar ibland i högriskområden för korruption. Genom att aktivt förebygga och bekämpa korruption säkerställer vi inte bara effektiviteten i vår verksamhet, utan bidrar också till en mer rättvis och hållbar värld för de rättighetsbärare vi arbetar för.

Syfte och omfattning

Policyn tydliggör ActionAid's nolltolerans mot bedrägeri, korruption och andra oegentligheter. Den beskriver rutiner, processer och klagomålsvägar för ärenden relaterade till korruption. Policyn erkänner även vårt moraliska ansvar och juridiska skyldighet att agera vid korruptionsfall, samt att skydda de medel som anförtrots oss.

Policyn gäller för hela ActionAid Sveriges verksamhet, inklusive alla anställda, styrelsemedlemmar, praktikanter, volontärer och andra representanter. Vid upphandling av tjänster eller andra former av formaliserade partnerskap med externa aktörer ska denna policy utgöra en miniminivå för antikorrupcionsarbetet. Där det är tillämpligt ska principen "strängaste policy gäller" användas. Alla medarbetare, styrelseledamöter, praktikanter, volontärer, avtalsparter och leverantörer är skyldiga att agera vid misstanke om korruption och informera ActionAid Sverige.

Definitioner

ActionAid Sverige definierar korruption som: *Missbruk av förtroende, makt eller position för otillbörlig vinning.*

Korruption kan inkludera, men är inte begränsat till: bedrägeri, förskingring av tillgångar, stöld, försnillning, mutor, utpressning, samverkan i oegentligheter, penningtvätt, finansiering av terrorism, valutabedrägeri, nepotism, sexuell utpressning (sextortion), samt att dölja, medverka till eller försöka begå någon av dessa handlingar.

Oegentligheter utgör ett vidare begrepp som även inkluderar avtalsbrott och andra regelöverträdelser som inte nödvändigtvis omfattas av definitionen av korruption.

Ställningstagande

ActionAid Sveriges hållning till korruption och andra oegentligheter är att:

- Alltid förebygga
- Aldrig acceptera
- Alltid informera
- Alltid agera

Hantering av korruptionsrisker

All betald och obetald personal samt förtroendevalda för ActionAid Sverige förväntas ha god förståelse för vårt antikorrupsionsarbete och ta fullt ansvar för att aktivt förebygga, minimera risker, rapportera och agera mot korruption och oegentligheter inom hela vår verksamhet. På årlig basis ska samtliga anställda på ActionAid Sverige ta del av en internutbildning om finansiell hantering, antikorrupsionsarbete och korruption som ett utvecklingshinder. Närvaro vid utbildningen ska dokumenteras och deltagande av information attesteras av varje medarbetare genom signatur i Assently.

Ledningen har dessutom ansvar för att främja en kultur av nolltolerans på arbetsplatsen, säkerställa regelbundna riskbedömningar och implementera goda kontrollsystem. Nya förtroendevalda för ActionAid Sverige ska ta del av kompetensutveckling inom antikorrupsionsarbete och korruption som ett utvecklingshinder, vilket attesteras genom signatur i Assently.

Antikorrupktion i programverksamhet

ActionAid Sverige driver ett flertal nationella och internationella program och projekt finansierade av institutioner, stiftelser och privata aktörer. Dessa medel är öronmärkta för specifika aktiviteter och regleras av avtal. All personal involverad i programverksamheten ska sätta sig in i givarens krav och rutiner gällande antikorrupktion. Här gäller principen "strängaste policy gäller", både för ActionAid Sverige och våra partnerorganisationer.

Vid programverksamhet tillsammans med andra ActionAid-organisationer, finansierad av icke-öronmärkta medel från exempelvis privatpersoner, styrs verksamheten av respektive lands antikorrupsionspolicy.

Antikorrupsionsarbete i programverksamhet omfattar kontroll och bedömning i alla led, inklusive:

- Kontroll av okända finansiärer eller partners
- Riskbedömning i planeringsfasen
- Inkludering av antikorrupsionsklausuler i relevanta avtal
- Förebyggande åtgärder, löpande uppföljning, omvärdering och hantering av korruptionsrisker under hela programmets implementering
- Rapportering av misstänkt eller bekräftad korruption eller andra oegentligheter
- Särskilt fokus på finansiell rapportering och revision, inklusive rutiner för revisorers oberoende och opartiskhet
- När tillämpligt – öppen och transparent dialog med finansiär

Vid besök hos partnerorganisationer och program har representanter från ActionAid Sverige ett särskilt ansvar att säkerställa korrekt uppförande. Gåvor är i många sammanhang ett uttryck för vänskap, men ActionAid Sverige har en restriktiv hållning till gåvor. Vid osäkerhet om gåvor eller andra former av uppskattning är lämpliga, ska alltid närmaste chef konsulteras innan de accepteras. Otillbörliga gåvor eller tydliga mutförsök ska alltid aktivt avvisas.

Intern styrning

Korruptionsrisker ska regelbundet övervakas av både ledning och personal. Även om det yttersta ansvaret vilar på ledningen (styrelsen och generalsekreteraren), ska även alla medarbetare kontinuerligt arbeta med riskbedömning, förebyggande, uppföljning och hantering, inklusive rapportering av korruption och andra oegentligheter. Detta innebär, för samtliga involverade, att:

- Säkerställa hög intern kompetens och främja transparens
- Skapa en trygg miljö för visselblåsning
- Kontinuerligt stärka styrning och interna kontrollsystem
- Teckna två i förening vid alla utbetalningar och avtal
- Göra regelbundna organisationsövergripande riskbedömningar och uppdatera dem vid behov
- Tydligt definiera roller, ansvar, krav och rutiner för antikorrupsionsarbete
- Lägga särskild vikt vid transaktioner och upphandlingar, samt använda standardiserade mallar och avtal som tydligt inkluderar antikorrupsionsparametrar
- Säkerställa transparens och tydliga kriterier vid rekrytering och befordran av personal
- Lära av tidigare klagomålshantering för att kontinuerligt förbättra vårt arbete

Rapportering vid misstanke

Rapportering av misstänkt eller bekräftad korruption eller andra oegentligheter är obligatorisk för alla personer som verkar inom eller på uppdrag av ActionAid. Detta gäller även att uppmärksamma svagheter och risker.

Klagomål och rapportering kan göras både öppet och anonymt. Om du väljer att lämna ett anonymt klagomål via en tillfällig e-postadress, uppmuntrar vi dig att bevaka och hålla kontot aktivt under hela utredningen. Detta underlättar hanteringen av ärendet avsevärt. All rapportering hanteras konfidentiellt, oavsett om anmälan är anonym eller ej.

Visselblåsaradressen complaint.sweden@actionaid.org är skyddad och hanteras endast av ActionAid Sveriges grupp för intern hantering av visselblåsning. En visselblåsare skyddas mot repressalier även om misstanken visar sig vara felaktig, förutsatt att visselblåsaren handlar i god tro. Falska anklagelser som bevisligen har gjorts i ond tro eller i syfte att uppnå personlig vinning kommer emellertid att ses som en allvarlig förseelse och kan leda till disciplinära åtgärder, inklusive uppsägning av kontrakt.

Personuppgifter

Personuppgifter som förekommer i meddelanden och utredningsdokument raderas hos ActionAid Sverige efter att en utredning avslutas.

Kommunikationskanaler

- Misstankar om eller upptäckt av korruption eller andra oegentligheter ska i första hand rapporteras till generalsekreteraren för ActionAid Sverige: jennifer.vidmo@actionaid.org
- Klagomål mot generalsekreteraren för ActionAid Sverige ska skickas till Annika Jacobson för ActionAid Sveriges styrelse: nikajacob@gmail.com
- Klagomål mot ActionAid Sveriges nationella styrelse ska skickas till ActionAid Internationals internrevision: whistleblowing@actionaid.org
- Klagomål som rör allvarliga fall av korruption eller oegentligheter, eller när anmälaren önskar vara anonym, ska skickas till ActionAid Sveriges visselblåsaradress: complaint.sweden@actionaid.org. Om du vill vara anonym, använd gärna en tillfällig e-postadress.
- För misstankar eller fall av korruption i samband med partnersamarbete, följs ovanstående protokoll. Om det är lämpligt, ska även partnerorganisationen informeras om misstanken via ActionAid Sverige generalsekreterare. Inga nya utbetalningar får ske under tiden för utredning.

Utredning

För behandling av ärenden tillsätts ett utredningsteam med medlemmar för att säkerställa skyndsam och noggrann utredning. Eventuell partiskhet måste rapporteras på förhand för att undvika jävsrisk. Utredningsteamet bedömer om och när ett ärende till polisen ska registreras. Om utfallet från en utredning utgör en anseenderisk för ActionAid eller risk för möjligheten att fortsätta dess verksamhet, ska även den nationella styrelsen involveras.

Inför varje utredning, och löpande under dess gång, genomförs riskbedömning för att utesluta risk eller skada för involverade parter.

Utredning om korruption eller oegentligheter i internationella partnerskap ska ske med största möjliga transparens, så länge detta inte försvårar utredningen eller riskerar skada visselblåsaren eller andra involverade. För partnerskap som baseras på avtal för institutionella medel eller liknande, ska även finansiärens regler för korruptionsutredningar följas.

Svensk lag har alltid företräde över individuella organisationers policy och riktlinjer.

Utredningsgruppen har alltid en skyldighet att informera sig om vilka rättsliga instanser som behöver involveras i utredningen.

När korruption eller andra oegentligheter identifierats

ActionAid Sverige följer alltid svensk lag. Alla fall av korruption eller försök till korruption och andra oegentligheter kommer få disciplinära följor som kan inkludera avsked och/eller polisanmälan. Alla finansiella eller materiella förluster eller skada som skett i samband med företeelsen ska återföras till ActionAid.

För partnerskap med nationella och internationella parter förbehåller sig ActionAid Sverige rätten till disciplinära åtgärder såsom upphävande av avtal, informera lokala myndigheter om företeelsen för vidare utredning, uteslutande från framtida samröre med ActionAid, med mera.

Underskrift

Genom att du undertecknar detta dokument, bekräftar du att du har läst, förstått och godkänner innehållet i Antikorrupsionspolicyen.

Underskrift

Datum: _____
som framgår av digital signering

Namn: _____
som framgår av digital signering

Vidimeras av närmaste chef

Datum: _____
som framgår av digital signering

Namn: _____
som framgår av digital signering